

ה רצאה- מוזיקולוגיה – אקדמיה למוזיקה ת-א , 19.4.16.

"ה' רועי" , פרק כ"ג 1942/3 – לקול ותזמורת בבצוע היסטורי של ברכה צפירה

"ה' רועי" חובר עבור הזמרת ברכה צפירה (1910 – 1990) . צפירה שולדה בירושלים למשפחה תימנית , מלאה תפקיד מרכזי בחיי המוזיקה ביישוב בשנות השלושים והארבעים , מתוך תחושת השליחות של התוֹך בין המזרח והמערב היא פנת האל אחדים מהמלחינים שעלו ארצה והזמינה אצלם עיבודים לשיריה. בוסקוביץ' סירב לחבר עבורה עיבודים ף הוא ראה בעבודים לשירים אלו פגיעה באוטנטיות הסגנונית שלה ושל השירים כאחד. הוא חיבר עבור צפירה ארבעה שירים מקוריים, ששאבו את השראתם מגוון קולה המיוחד , מדרך הטעמת השפה העברית תוך יצירת סינטזה ממסורותיהן והשירה של הקהילות המזרחיות. ה' רועי אולי הבולט ביותר בסגנון זה , כתיבה הנמנעת מכל פרימיטיביזם או אקזוטיקה אוריינטאליסטית.

לפי דברי המלחין : "...הטכניקה היסודית של היצירה היא קווית- הטרופנית ... היא שורת וואריאציות מלודיות – הטרופניות על בס – נח שנשמע למשך כל היצירה . הסטיות הקצרות מהטוניקה זו אינן אלא טונים נוסחתיים נטולי משמעות הרמונית כלשהיא . היצירה מושתת על מקאם " נאווה " הדומה למודוס מיקסולידי. החומר המוטיבי הוא בעקבות טעמי - המקרא . " אלה הן ציטטות מתוך כתביו ב"אורלוגין" משנות ה-50 שלש המאה הקודמת.

השמעה – 3'30" , הקרנה – ע' ראשון (נוסח קול ופנסתר)

הקונצרטו דה קאמרה - לכינור סולו ו10 נגנים – 1962

הקרנה של עמוד השער ועמודים מתוך הפרטיטורה ע'1, 2,

"ה' רועי", פרק כ"ג, ספר תהילים

בכל התהליך הזה עלי להזכיר את הזמרת ברכה צפירה (1910-1990), דמות שמילאה תפקיד מרכזי בחיי המוזיקה בישוב בשנות ה-30 וה-40 של המאה הקודמת. היא נולדה בירושלים להורים יוצאי תימן. עוד בילדותה היא קלטה הרבה לחנים ושירים ממגוון העדות שבסיבתם היא גדלה. היא היתה מעין אוסף מהלך של אוצר שירי העדות בישראל והרבתה להופיע איתם בשנים אלו. זמרתה ושיריה הוו אבן דרך ביצירת המוזיקה הישראלית המקורית. מתוך תחושת השליחות לתווך בין מזרח ומערב היא פנתה אל מלחינים אחדים שעלו ארצה והזמינה אצלם עיבודים ולוויים לשיריה. בוסקוביץ' סירב לחבר עבורה עיבודים, כי הוא ראה בעיבודים לשירים אלה פגיעה באוטנטיות הסגנונית שלה ושל שיריה כאחד. הוא חיבר עבור צפירה ארבעה שירים מקוריים, ששאבו את השראתם מגוון קולה המיוחד, מההיגוי הגרוני שלה, מדרך הטעמת השפה העברית ותוך יצירת סינטיזה ממסורתית והשירה של הקהילות המזרחיות. היצירה הבולטת בסגנון זה היא "ה' רועי", כ"ג תהילים. לפי דברי המלחין "הטכניקה היסודית של היצירה היא שורת וואריציות מלודיות – הטרופוניות על בס-נח. הסטיות הקצרות מהצליל המרכזי דו אינן אלא טונים בוסחתיים גטולי משמעות הרמונית כל שהיא. היצירה משתת על מאקאם "נאוה" הדומה למודוס מיקסולידי. החומר המוטיבי הוא בעקבות טעמי-המקרא." (מתוך כתביו בכתב-העת "אורלוגין").

השמעת "ה' רועי" – הקרנת 2'ע' מתוך הפרטיטורה . 3:03